

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ
ФАКУЛЬТЕТ ДОШКІЛЬНОЇ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ РОЗВИТКУ ДИТИНИ
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 012 ДОШКІЛЬНА ОСВІТА**

Умань 2022

Укладачі:

к. п. н., доц. кафедри психології та педагогіки розвитку дитини
Дука Т. М.;

к. п. н., доц. кафедри дошкільної освіти Залізник А.М.

Рецензенти:

к. п. н., доц. кафедри дошкільної освіти Скрипник Н.І.

декан факультету, к. п. н., доц. кафедри дошкільної освіти
Попиченко С. С.

Методичні рекомендації розглянуті та затверджені на засіданні кафедри психології та педагогіки розвитку дитини (протокол № 1 від «09» серпня 2022 р.), кафедри дошкільної освіти (протокол № 1 від «11» серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри

проф. Людмила ІЩЕНКО

Т.в.о. завідувача кафедри

доц. Алла ЗАЛІЗНЯК

Методичні рекомендації розглянуті та затверджені на засіданні вченої ради факультету (протокол № 1 від «18» серпня 2022 р.).

Голова ради

Світлана ПОПИЧЕНКО

ПЕРЕДМОВА

Самостійна робота – це форма організації індивідуального вивчення здобувачами вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта навчального матеріалу в аудиторний та позааудиторний час.

Головною метою самостійної роботи є системне і послідовне засвоєння навчального матеріалу в межах програми навчальної дисципліни, формування у здобувачів вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта здатності самостійно здобувати і поглиблювати знання.

Завдання самостійної роботи здобувача вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта:

- систематизація знань, умінь і практичних навичок та поглиблення набутих компетентностей;
- формування умінь і навичок дослідницької роботи;
- інтеграція наукової, освітньої і виробничої діяльності;
- розвиток мотивації до навчання та поглиблення професійних наукових і практичних інтересів, світоглядних і громадянських якостей, морально- етичних цінностей;
- формування умінь планувати та раціонально використовувати вільний від аудиторних занять час, застосовувати інформаційні технології, опрацьовувати джерела інформації для успішного засвоєння освітньої програми.

Час, відведений для самостійної роботи здобувача вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта, регламентується нормативними документами Міністерства освіти і науки України, навчальним планом (робочим навчальним планом) і знаходиться в межах від 1/3 до 2/3 загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення освітнього компонента дисципліни. Співвідношення обсягу аудиторних занять і самостійної роботи здобувача вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретного освітнього компонента, її місця, значення в реалізації освітньої програми, а також питомої ваги в освітньому процесі.

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 012 ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

Організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта здійснюють кафедри, які розробляють необхідну документацію, що регламентує самостійну діяльність здобувачів вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта.

Навчальний матеріал дисципліни для самостійної роботи виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

За наявності необхідного методичного забезпечення матеріал дисципліни можна вивчати, використовуючи дистанційні технології.

Самостійну роботу над засвоєнням навчального матеріалу здобувач вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта може виконувати в бібліотеці, навчальних кабінетах, лабораторіях, навчальних та наукових центрах, комп'ютерних класах, а також у домашніх умовах, використовуючи освітньо-інформаційне середовище Moodle, у вільний від обов'язкових навчальних занять, час. У деяких випадках цю роботу проводять відповідно до заздалегідь складеного графіка, що гарантує можливість індивідуального доступу здобувача вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта до потрібних дидактичних засобів.

Згідно з наказом ректора «Про затвердження норм часу» за рахунок часу, запланованого на аудиторну роботу викладачів, проводяться:

- консультації з навчальних дисциплін. Консультації протягом семестру (поточні) проводяться згідно з графіком, затвердженим на засіданні кафедри; консультації перед контрольним заходом (екзаменаційні) проводяться за графіком інституту, факультету;
- перевірка контрольних (модульних) робіт, передбачених робочим навчальним планом;
- керівництво й оцінювання результатів індивідуальних завдань, передбачених робочим навчальним планом;
- керівництво практикою здобувачів вищої освіти;
- керівництво підготовкою випускних кваліфікаційних робіт.

ФОРМИ І ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 012 ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

Форми самостійної роботи здобувача вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта:

- у процесі аудиторних занять під безпосереднім керівництвом викладача і в його присутності. Дискусійна форма сприяє обізнаності у теоретичному матеріалі, вмінню обґрунтовувати, пропонувати нестандартні рішення. Вона формує навички публічного виступу з власною думкою. Здобувач вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта отримує можливість винаходу правильного рішення безпосередньо у процесі обговорення, тобто самостійно інтелектуально створює нове знання;

- у вільний від аудиторних занять час, яка здійснюється самостійно без викладача, але під його загальним керівництвом і контролем, в тому числі дистанційно. Викладач допомагає формулювати, обґрунтовувати пропозицію здобувача вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта, пропонує необхідну літературу чи інші інформаційні джерела.

Основними формами виконання самостійної роботи здобувачів вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта є:

- опрацювання та засвоєння лекційного матеріалу,
- конспектування і засвоєння додаткової інформації згідно з додатковою літературою,
- підготовка до практичних, лабораторних занять (написання творів-роздумів, есе, здійснення психолого-педагогічних характеристик, складання кросвордів, таблиць, структурно-логічних схем до теми, проведення дослідів та тощо)
- підготовка до модульних та підсумкових форм контролю,
- пошук інформації для написання ІНДЗ,
- оформлення термінологічного словника.

Зміст самостійної роботи здобувача вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта (денної та заочної форм навчання) визначається освітньо-професійною програмою, робочою програмою навчальних дисциплін, комплексом навчально-методичних матеріалів, завданнями та вказівками викладача, які не виходять за межі навчальної програми.

Види самостійної роботи здобувачів вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта з кожної навчальної дисципліни визначаються навчальною програмою дисципліни.

Завдання, які пропонуються учасникам освітнього процесу для

самостійної роботи, повинні сприяти поглибленому вивченню теоретичного матеріалу, закріпленню та узагальненню отриманих знань, формуванню фахових компетентностей, вмінню використовувати набуті знання на практиці, завдяки тому, що передбачають опрацювання нормативно-законодавчої бази, монографій провідних вітчизняних та зарубіжних вчених, публікацій в періодичних виданнях з кожної теми. Виконання завдань полягає в логічному осмисленні впливу факторів, порівняльному аналізі та інших прийомах теоретичних досліджень та практичних завдань, що сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта творчого підходу до вивчення навчальних дисциплін.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 012 ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

Самостійна робота здобувачів вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта повинна охоплювати: підготовку до аудиторних занять (лекцій, практичних, лабораторних тощо); виконання завдань з навчальної дисципліни протягом семестру; роботу над окремими темами навчальних дисциплін; підготовку до практичних занять, модульних контрольних робіт, підсумкової атестації; роботу у студентських наукових гуртках і проблемних групах; участь у роботі науково-методичних семінарів, науково-практичних конференцій, круглих столів тощо.

Самостійна робота здобувача вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта забезпечується навчально-методичними матеріалами, передбаченими для вивчення конкретної навчальної дисципліни:

- програми з усіх навчальних дисциплін;
- підручники, навчальні посібники, інша навчально-методична література;
- наукова, фахова монографічна і періодична література;
- інструктивно-методичні матеріали, вказівки до практичних і лабораторних занять;
- завдання до практичних і лабораторних занять;
- контрольні роботи з навчальних дисциплін;
- методичні вказівки до виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань;
- методичні вказівки до виконання курсових, кваліфікаційних, дипломних, магістерських робіт;
- переліки тестових питань.

Методичні матеріали для самостійної роботи повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку здобувачів вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта.

Випускові кафедри факультету дошкільної та спеціальної освіти здійснюють підготовку методичних рекомендацій щодо виконання курсових та випускних кваліфікаційних робіт; розробляють та затверджують в установленому порядку тематику курсових та випускних кваліфікаційних робіт.

Для самостійної роботи використовують лише ті рукописи, які пройшли процедуру попереднього розгляду щодо рекомендації їх до видання: обговорені і затверджені на засіданні кафедр та факультету дошкільної та

спеціальної освіти, схвалені навчально-методичною радою, рекомендовані вченою радою Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (далі - університету) до видання.

Для організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта використовуються сучасні технології навчання.

Бібліотека університету формує та постійно оновлює електронну базу навчально-методичної літератури, у т. ч. підготовлену викладачами, які забезпечують освітній процес на факультеті дошкільної та спеціальної освіти; забезпечує вільний доступ до неї у локальній мережі університету; організовує консультації з укладання та оформлення бібліографії.

КОНТРОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 012 ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

Основною формою контролю та оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта є поточний, модульний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час практичних (семінарських), лабораторних занять.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому ступені або на окремих його етапах. Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта.

Контроль самостійної роботи здобувачів вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта здійснюється залежно від виду самостійної роботи і передбачає такі форми:

- тестування;
- співбесіда;
- ІНДЗ;
- курсові роботи;
- виконання індивідуальних завдань;
- колоквіуми;
- звіти з виконання лабораторних та інших видів робіт;
- статті, тези та інші публікації в науковому або навчальному виданні за результатами виконання самостійної роботи;
- інші форми.

Бали, одержані здобувачем вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта за виконання різних видів самостійної роботи, проставляються у журналі обліку роботи академічної групи і входять до загальної суми балів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 012 ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

Критерії оцінювання якості самостійної роботи здобувачів вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта повинні базуватися на таких основних аспектах:

Рівень знань:

- глибина і міцність знань;
- рівень мислення;
- уміння аналізувати, систематизувати та узагальнювати матеріал;
- уміння складати розгорнутий план відповіді;
- давати точні формулювання;
- правильно користуватися поняттєвим апаратом;
- культура відповіді (грамотність, логічність і послідовність викладу);
- навички і прийоми виконання практичних завдань.

Навички самостійної роботи:

- уміння здійснювати пошук необхідної літератури;
- орієнтація в потоці інформації щодо обраної спеціальності;
- ведення записів (складання простого і розгорнутого планів, конспекту, реферату, виступу, а також навички науково-пошукової роботи).

Уміння застосувати знання на практиці:

- виконувати вправи та завдання на практичних заняттях;
- виконання ІНДЗ, курсових робіт, випускних кваліфікаційних робіт;
- виконання індивідуальних завдань під час проходження практики.